

Předmět: Zeměpis			
Ročník: prima		Zaměření: všeobecné	Rozsah: 2 h týdně

Školní výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy	Hodnocení, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> Používá s porozuměním pojmy: vesmír, vesmírná tělesa, hvězda, sluneční soustava, planeta, měsíc, kometa, meteorit. Objasní postavení Slunce ve sluneční soustavě. Vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi. 	SLUNCE a VESMÍR	F – Látky a tělesa, Pohyb těles, Vesmír MA – Geometrie v rovině a prostoru EV – Základní podmínky života OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita, komunikace	Internet, encyklopedie, naučné slovníky, odborná a statistická literatura, časopisy Glóbus, plány, nástěnné mapy, školní atlas světa, slepé mapy – praktické činnosti s nimi Názorná demonstrace některých jevů
<ul style="list-style-type: none"> Určí polohu Země ve sluneční soustavě. Předvede otáčení Země kolem zemské osy s pomocí globu. Vysvětlí pojmy zemská osa, severní a jižní pól, naznačí sklon zemské osy. Vysvětlí příčiny střídání dne a noci. Posoudí střídání ročních dob. Určí délku jednoho otočení Země kolem své osy a kolem Slunce. Zhodnotí důsledky oběhů Země na život. Objasní délku dne a noci v závislosti na zeměpisné šířce. 	PLANETA ZEMĚ POHYBY ZEMĚ	F – Pohyb těles D – Starověké a středověké představy o vesmíru a sluneční soustavě IVT – Vyhledávání informací OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita, komunikace MV – kulturní diferenciacce	Využití videopořadů, výukových programů na PC Terénní praxe, exkurze Ústní a písemné zkoušení, křížovky, tematické soutěže, projekty, skupinová a samostatná práce
<ul style="list-style-type: none"> Posoudí vztah mezi Zemí a Měsícem. Popíše polohu, povrch a pohyby Měsíce. Pojmenuje fáze Měsíce. Zhodnotí působení Slunce a Měsíce na Zemi. Zdůvodní rozdílnost teplot na Měsíci. 	MĚSÍC – DRUŽICE ZEMĚ		
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí a používá pojmy rovník, obratník, polární kruh, rovnoběžky, poledníky, zeměpisná délka a šířka, zeměpisné souřadnice. Vnímá glóbus jako zmenšený model Země a používá ho k určení rozmístění oceánů, kontinentů, světadílů. 	ORIENTACE NA PLANETĚ ZEMI		

Školní výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy	Hodnocení, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> Určuje zeměpisnou polohu na mapách podle údajů zeměpisné délky a šířky. 			
<ul style="list-style-type: none"> Vysvětlí příčiny rozdílného času na Zemi mezi dvěma místy na různých polednících. Objasní smysl a podstatu časových pásem, úlohu nultého poledníku a časové hranice. Používá s porozuměním pojmy místní čas, světový čas, datová hranice, kalendář. 	MÍSTNÍ a SVĚTOVÝ ČAS	M – práce s daty, orientace v čase, převody jednotek času VO – globalizace, letní čas EGS – Evropa a svět: členění roku, různé kalendáře MV – mediální členění	
<ul style="list-style-type: none"> Vnímá a používá plány a mapy jako zmenšený a zjednodušený rovinný obraz povrchu. Rozlišuje druhy map podle měřítka a obsahu. Aplikuje měřítko mapy pro výpočet skutečných vzdáleností. Zhodnotí význam map a plánů. Orientuje se v obsahu a rejstříku atlasů, aktivně s nimi pracuje. Čte a interpretuje informace z různých druhů map. Používá s porozuměním pojmy mapa, plán, výškopis, polohopis, legenda mapy, vysvětlivky, výšková kóta, vrstevnice, nadmořská výška, poměrná výška, zkreslení. Vytváří jednoduché mapy a grafy, získává data z různých médií. 	PLÁN, MAPA, VÝŠKOVÉ ROZDÍLY V KRAJINĚ	MA – Číslo a proměnná, geometrie v rovině	
<ul style="list-style-type: none"> Objasní stavbu zemského tělesa: zemské jádro, plášť, kůru a její členění na litosférické desky. Vyjádří základní představu o působení vnitřních sil, o pohybu litosférických desek, o vzniku a zániku zemské kůry. Objasní rozdíly ve stavbě pevninské a oceánské kůry. Znáznorní hlavní jednotky oceánského dna. 	PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ – OBECNÝ FYZICKÝ ZEMĚPIS STAVBA ZEMSKÉHO TĚLESA	F – Látky a tělesa, Pohyb těles, síly, energie CH – složení látek a chemické prvky BI – Neživá příroda, vznik a stavba Země, nerosty a horniny, vnitřní a vnější geologické procesy, vývoj zemské kůry EV – Změny v krajině, vliv člověka na životní prostředí	

Školní výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy	Hodnocení, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> • Objasní vnitřní přírodní síly působící na zemský povrch, projevující se zemětřesením a sopečnou činností. • Používá s porozuměním pojmy: sopky (činné, spící, vyhaslé), magma, láva, kráter, sopouch, magmatický krb, epicentrum. • Vyhledá na fyzické mapě světa nejčastější oblasti s výskytem zemětřesení a sopečnou činností. • Zhodnotí na příkladech příčiny a důsledky přírodních katastrof na život lidí. 	VNITŘNÍ PŘÍRODNÍ SÍLY		
<ul style="list-style-type: none"> • Popíše proces zvětrávání působením vnějších přírodních sil (vítr, voda). • Objasní protikladné působení vnitřních a vnějších sil. • Zhodnotí důsledky pohybu litosférických desek na tvar zemského povrchu. • Vyjádří představu o vrásnění, zlomech. • Rozliší základní typy pohoří podle vzniku. • Používá pojmy: zlom, vrása, příkrov, propadlina, hrást', sedlo, koryto, usazeniny, náplavové roviny. • Rozliší a popíše rozmanité tvary zemského povrchu podle horizontální a výškové členitosti v terénu: nížiny, vysočiny, roviny, pahorkatiny, vrchoviny, hornatiny, velehornatiny. 	POVRCH ZEMĚ a JEHO ZMĚNY		
<ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje složky ovzduší. • Rozliší a popíše jednotlivé vrstvy atmosféry. • Vysvětlí pojem počasí. • Vyjmenuje činitele utvářející počasí. • Objasní změny teploty a množství srážek se stoupající nadmořskou výškou. 	VZDUCHOVÝ OBAL ZEMĚ ATMOSFÉRA POČASÍ	BI – podnebí a počasí ke vztahu k životu CH – směsi – vzduch MV – sledování a vyhodnocování předpovědi počasí EV – Základní podmínky života, problémy životního prostředí VZ – ochrana člověka za mimořádných událostí	

Školní výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy	Hodnocení, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> Objasní pojem podnebí. Pojmenuje činitele ovlivňující podnebí a posoudí jejich vliv v určitém místě. Určí a vymezí s pomocí rovnoběžek podnebné pásy. Porovná oblast s rozdílným klimatem. Vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebí. 	PODNEBÍ		
<ul style="list-style-type: none"> Objasní vznik větru. Popíše vznik, charakter a působení hlavních pravidelných větrů, pojmenuje je a vyhledá v mapě. Zhodnotí význam pasátů a monzunů pro život. 	CIRKULACE ATMOSFÉRY		
<ul style="list-style-type: none"> Popíše rozložení vody na Zemi. Znáznorní složení hydrosféry a hlavní procesy v ní. 	HYDROSFÉRA	CH – směsi: voda F – mechanické vlastnosti tekutin BI – voda jako životní prostředí	
<ul style="list-style-type: none"> Pojmenuje a popíše základní oběh vody. Pojmenuje a vyhledá jednotlivé oceány. Vysvětlí rozdíl mezi průlivem a průplavem. Vysvětlí rozdíl mezi mořem okrajovým, vnitřním a zálivem a vyhledá příklady. Rozliší a pojmenuje pohyby mořské vody. Popíše vlastnosti mořské vody Zhodnotí význam oceánů a moří 	OCEÁNY a MOŘE	D – Vývoj mořeplavby, zámořské plavby a objevy EV – Základní podmínky života, vodní ekosystémy, vztah člověka k hydrosféře EGS – Evropa a svět: hlavní námořní trasy	
<ul style="list-style-type: none"> Znáznorní vodní tok od pramene k ústí. Vyhledá v mapě příklady říčních sítí, povodí, rozvodí a úmoří. Vysvětlí rozdíl mezi mořem a jezerem. Vysvětlí rozdíl mezi jezerem a umělými vodními nádržemi. Popíše vznik podpovrchových vod a pramenů. Objasní pojem bezodtoké oblasti a vyhledá příklady v mapě. Popíše vznik horského a pevninského ledovce. Porovná rozmístění ledovců na Zemi. 	VODSTVO NA PEVNINĚ		

Školní výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy	Hodnocení, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> • Popíše činnost ledovce na zemský povrch. • Srovná vznik říčního a ledovcového údolí. • Vyhledá v mapě největší ledovce. 			
<ul style="list-style-type: none"> • Popíše vznik a složení půdy. • Posoudí význam humusu. • Rozlišuje mezi půdním druhem a typem. • Objasní vznik a rozmístění půd na Zemi. • Zhodnotí vliv přírodních katastrof na život lidí. • Zhodnotí souvislost mezi jednotlivými přírodními sférami. 	PŮDY	BI – Půdy EV – základní podmínky života	
<ul style="list-style-type: none"> • Objasní vznik různých typů přírodních krajín na Zemi. • Znázorní uspořádání půd, rostlinstva, živočichů v závislosti na nadmořské výšce a zeměpisné šířce. • Popíše a porovná jednotlivé typy krajín podle podnebí, rostlin a živočichů. 	TYPY PŘÍRODNÍCH KRAJIN	Bi – vývoj zemské kůry a organismů, základy ekologie, organismy a prostředí, praktické poznávání D – vývoj lidské činnosti na krajinu EV – Ekosystémy, vztah člověka k prostředí, ochrana životního prostředí, šíření pouští, odlesňování MV – vnímání mediálních sdělení k problematice biosféry EGS – analýza globálních vlivů na biosféru VDO – odpovědnost k ochraně životního prostředí	
<ul style="list-style-type: none"> • Určí orientačně polohu a vyhledá v mapách tropické deštné lesy. • Uvede na příkladech znaky vodstva, podnebí, rostlinstva a živočichů. • Popíše život a činnost lidí a přírodní zdroje. • Posoudí význam na životní prostředí. 	TROPICKÉ DEŠTNÉ PRALESY		

Školní výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy	Hodnocení, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> • Určí orientačně polohu a vyhledá v mapách savany. • Uvede na příkladech znaky vodstva, podnebí, rostlinstva a živočichů. • Popíše činnost lidí. • Uvede a v mapě vyhledá příklady NP v Africe a příklady zvířat. 	SAVANA		
<ul style="list-style-type: none"> • Určí orientačně polohu a vyhledá v mapách pouště a polopouště. • Uvede na příkladech znaky vodstva, podnebí, rostlinstva a živočichů. • Popíše činnost lidí v oázách. 	POUŠŤ a POLOPOUŠŤ		
<ul style="list-style-type: none"> • Určí orientačně polohu a vyhledá v mapách subtropické oblast. • Uvede na příkladech znaky vodstva, podnebí, rostlinstva a živočichů. • Popíše život a činnost lidí. • Vyhledá v mapě významné oblasti cestovního ruchu a zhodnotí jejich atraktivitu. 	SUBTROPICKÉ KRAJINY		
<ul style="list-style-type: none"> • Určí orientačně polohu a vyhledá v mapách stepi a lesostepi. • Uvede na příkladech znaky vodstva, podnebí, rostlinstva a živočichů. • Popíše život a činnost lidí a přírodní zdroje. 	STEPI a LESOSTEPI		
<ul style="list-style-type: none"> • Určí orientačně polohu a vyhledá v mapách listnaté lesy. • Uvede na příkladech znaky vodstva, podnebí, rostlinstva a živočichů. • Popíše život a činnost lidí. • Zhodnotí přírodní zdroje. 	LISTNATÉ LESY MÍRNÉHO PÁSU		
<ul style="list-style-type: none"> • Určí orientačně polohu a vyhledá v mapách jehličnaté lesy. • Uvede na příkladech znaky vodstva, podnebí, rostlinstva a živočichů. • Popíše život a činnost lidí. • Zhodnotí přírodní zdroje. 	JEHLIČNATÉ LESY		

Školní výstupy – žák	Učivo	Průřezová témata, přesahy	Hodnocení, poznámky
<ul style="list-style-type: none"> • Určí orientačně polohu a vyhledá v mapách tundru a polární kraje. • Uvede na příkladech znaky vodstva, podnebí, rostlinstva a živočichů. • Popíše život a činnost lidí. • Zhodnotí hospodářské možnosti oblasti. 	TUNDRA a POLÁRNÍ KRAJE		
<ul style="list-style-type: none"> • Znázorní uspořádání rostlin a živočichů v závislosti na nadmořské výšce. • Vyhledá v mapě nejvyšší pohoří světa. • Popíše možnosti využití vysokohorských oblastí, život a činnost lidí. 	VÝŠKOVÉ STUPNĚ		
<ul style="list-style-type: none"> • Objasní orientačně změnu polohy kontinentů v průběhu geologických etap. • Vyjmenuje jednotlivá geologická období. • Popíše příznačné rysy jednotlivých období. • Uvede krajinotvorné pochody, které utváří současnou krajinu. • Určí jednotlivé prvky krajiny a vazby mezi nimi. • Zhodnotí přístup geografů ke krajině. 	VÝVOJ PŘÍRODNÍCH KRAJIN		
<ul style="list-style-type: none"> • Zhodnotí a popíše vliv člověka na krajinu. • Rozliší a zhodnotí jednotlivé typy krajiny vytvořené člověkem. • Vyhledá v atlase a zhodnotí význam NP a CHKÚ na území ČR. • Zhodnotí vliv činnosti člověka na krajinu a důsledky pro život. 	KULTURNÍ KRAJINA a OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ		